T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/718
KARAR NO : 2022/702
KARAR TR : 26/12/2022

ÖZET:Manavgat Milli EğitimMüdürlüğüne bağlı Otelcilik ve TurizmMeslek Lisesi Uygulama Otelinde kadrosuz usta öğretici olarak çalışan davacı tarafından kıdem tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ve bayram izin ücret alacaklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. Ç
Vekili : Av. E. Ö
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. Ç. T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlık bünyesinde bulunan Manavgat Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde2011-2014 tarihleri arasında hizmet akdi ile kadrosuz usta öğretici olarak çalıştığını belirterek, görevine son verilmesinin ardından fiilen çalıştığı dönemler için tarafına ödenmeyen kıdem tazminatı alacağı için 2.000 TL, fazla çalışma ücreti alacağı için 1.000 TL, yıllık izin ücreti alacağı için 100 TL, ulusal bayram ve genel tatil çalışmasına ait 100 TL olmak üzere toplamda 3.200 TL işçi alacağının temerrüde düşülen tarihten itibaren mevduata uygulanan en yüksekfaizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Manavgat İş Mahkemesi 19/12/2019 tarihli ve E.2017/909, K.2019/899 sayılı kararı ile, davacının dava dilekçesi ile yıllık izin ücreti talebinde bulunduğu, 657 sayılı Kanun'a tabi usta öğretici sıfatında çalıştığı, iş bu kanun gereğince davacının çalıştığı statü bakımından yıllık izin hakkının olmadığı, bu nedenle davacının talep ettiği yıllık izin ücreti talebinin reddi gerektiğini belirterek, olay, delil ve gerekçeye dayanılarak, davacının davasının kısmen kabulü ile fazla çalışma, UBGT ücreti taleplerinin hüküm altına alınmasına, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti taleplerinin reddine karar vermiş, bu karara karşı taraf vekilleri istinaf isteminde bulunmuştur.

3. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 03/02/2022 tarihli ve E.2022/321, K.2022/289 sayılı kararı ile, davacının 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak Valilik makamının onayıyla usta öğretici olarak ek ders ücreti karşılığında yapılan görevlendirmeler ile çalıştığını, ödenecek ücretinin 657 sayılı Kanun'un 176. maddesine göre belirlendiğini, taraflar arasında iş sözleşmesi bulunmadığını, aralarındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunu, bununla birlikte, sosyal güvenlik yönünden Sosyal Güvenlik Kurumuna primlerinin yatırılmış olmasının da davacının iş sözleşmesi ile çalıştığı anlamına gelmeyeceğini belirterek, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girmediği gerekçesiyle, ilk derece mahkemesi kararının HMK'nın 353/1-a-4 maddesi gereğince ortadan kaldırılarak yeniden karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine iadesine kesin olarak karar vermiştir.

4. **Manavgat İş Mahkemesi 24/02/2022 tarihli ve E.2022/161, K.2022/144 sayılı kararı ile,**somut olayda, delil ve gerekçeye dayanılarak, idari yargının görev alanına giren uyuşmazlıkta yargı yolu caiz olmadığından HMK'nın 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

5. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi 25/04/2022 tarihli ve E.2022/1363, K.2022/1257 sayılı kararı ile, dosyadaki yazılara, hükmün dairelerince debenimsenmiş bulunan yasal ve hukuksal gerekçeleri ile

dayandığı maddi delillere ve özellikle bu delillerin takdirinde bir isabetsizlik görülmemesine göre mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden hukuka aykırılık bulunmadığının anlaşıldığı gerekçesiyle, HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiştir.

6. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

7. **Antalya 5. İdare Mahkemesi 11/10/2022 tarihli ve E.2022/1259 sayılı kararı ile,** davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatlarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..."* denilmiş, aynı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı 134. maddesinde, *"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür"* hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

9. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79. madde ile başlayan 4. Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "*Bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür*" denilmiştir.

10. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının,işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un değişik maddelerinde yer verilmiştir.

11. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

12. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

" (1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

13. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

14. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçici Hükümleri*" başlıklı Geçici madde 1 şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 26/12/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacının davalı bakanlığa bağlı olarak 2011-2014 tarihleri arasında, Manavgat Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde hizmet akdi ile usta öğretici olarak çalıştığı döneme ilişkin, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve yıllık izin ücreti alacağının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

18. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatın İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Manavgat İş Mahkemesinin 24/02/2022 tarihli ve E.2022/161, K.2022/144 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Manavgat İş Mahkemesinin 24/02/2022 tarihli ve E.2022/161, K.2022/144 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

26/12/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye

Ahmet ARSLAN
Mahmut BALLI
Bilal ÇALIŞKAN